

Eerste praktijkervaringen: de rol van een lokaal sportplatform in een sport- en beweegloket

Aanleiding van jungle: naar één netwerk

Ruim vijf jaar geleden werd geconstateerd dat clubondersteuning voor veel sportaanbieders onoverzichtelijk was: waar kun je terecht met vragen, en wie doet wat? De gezamenlijke overtuiging is dat ondersteuning beter werkt als sportaanbieders op één plek terechtkunnen en als partijen in het netwerk van clubondersteuning afgestemd samenwerken.

Clubondersteuning is de afgelopen jaren op veel plekken sterker georganiseerd via een lokaal herkenbaar sport- en beweegloket: één plek waar sportaanbieders terechtkunnen met vragen en waar ondersteunende partijen achter de schermen gecoördineerd samenwerken. Het is een netwerk van alle partijen die clubs ondersteunen (bijvoorbeeld de sportbonden, sportbedrijven, POS). In de praktijk komt daarbij regelmatig de vraag op: hoe past het lokaal sportplatform in dit netwerk en welke rol heeft het?

Om daar meer houvast bij te geven, zijn acht interviews afgenomen met vertegenwoordigers van gemeenten, lokale sportserviceorganisaties en (leden van) lokale sportplatformen. In dit artikel delen we de eerste praktijkervaringen en vertalen we die naar concrete rollen, voorbeelden en tips voor samenwerking.

Sport- en beweegloketten zijn een manier om die samenwerking lokaal of regionaal vorm te geven. Lokale sportplatformen maken in steeds meer gemeenten onderdeel uit van dit netwerk. Tegelijkertijd is de rol van het sportplatform in een loket niet overal vanzelfsprekend. Daarom delen we hieronder de eerste inzichten uit de praktijk.

Drie niveaus: strategisch, coördinerend en uitvoerend

De ervaringen uit de interviews laten zien dat de rol van een lokaal sportplatform in een sport- en beweegloket vaak op drie niveaus te beschrijven is: strategisch, coördinerend en uitvoerend. Niet ieder sportplatform vervult alle niveaus; wat past, hangt af van de lokale situatie, afspraken en capaciteit.

Strategische rol: visie, signalen en belangen

Op strategisch niveau kan een lokaal sportplatform bijdragen aan richting en samenhang in sportontwikkeling in de gemeente. Dat gebeurt onder andere door:

- Stimuleren van gezamenlijke visie en gedeelde ambities voor sportontwikkeling, waarbij sportaanbieders een duidelijke rol hebben.
Voorbeeld: in Breda signaleren loket, sportraad en gemeente samen trends en thematische vraagstukken, en blijven zij hierover op strategisch niveau in gesprek. Ze adviseren elkaar gevraagd én ongevraagd.
- Signaleren en agenderen van sporttakoverstijgende thema's die leven bij sportaanbieders, zoals vrijwilligersbeleid, bestuurlijke druk en diversiteit & inclusie.

- Kansen zien in andere domeinen, bijvoorbeeld door sport te verbinden aan maatschappelijke netwerken (zoals mantelzorg of dementie, zoals genoemd in Leusden).
- Belangenbehartiging en netwerkfunctie: het sportplatform kan verbindingen leggen tussen sportaanbieders en loketpartners, mede doordat leden vaak dicht bij verenigingen staan.

Praktijkbeeld: in kleine en middelgrote gemeenten is er vaak direct contact met sportaanbieders: “met de poten in de klei” (Bunschoten en Leusden).

Coördinerende rol: afstemming, routing en middelen

Op coördinerend niveau gaat het vooral om het stroomlijnen van processen en het organiseren van een duidelijke werkwijze.

- Beheer en toewijzing van ondersteuningsmogelijkheden zoals Sportakkoordgelden (waar lokaal zo ingericht), zodat financieringsprocessen efficiënt en tijdig verlopen.
- Aanjagen van domeinoverstijgende initiatieven die met middelen vanuit het Sportakkoord ondersteund kunnen worden, zoals beweeginitiatieven in onderwijs of zorg (genoemd in Leusden).
- Organiseren van een duidelijke aanpak om signalen en vragen op te halen, en die door te zetten richting clubondersteuners.

Voorbeeld: in Bunschoten zijn door het sport- en beweegloket rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokken partijen meer gestroomlijnd en vastgelegd.

Voorbeeld: in Hoeksche Waard is vastgelegd dat vragen die bij de sportraad binnenkomen via een warme overdracht naar de uitvoeringsorganisatie gaan.

Afstemmen van (jaarlijkse) bezoeken aan sportaanbieders, zodat contactmomenten niet versnipperen en opvolging beter landt.

Uitvoerende rol: bijeenkomsten en extra uitvoeringskracht

Sommige sportplatformen dragen ook bij in de uitvoering, bijvoorbeeld door activiteiten mee te organiseren of tijdelijke capaciteit te versterken.

- Sportcafés en themabijeenkomsten organiseren samen met loketpartners.
Voorbeelden uit de praktijk:
 - Breda: minimaal twee keer per jaar themagerichte sessies met gezamenlijke agendavorming.
 - Leusden: sportcafés in co-creatie binnen thema's van het Sportakkoord.
 - Zwijndrecht: mede bepalen van het programma.
- Extra inzet organiseren wanneer betaalde ondersteuning niet volstaat, bijvoorbeeld door (waar mogelijk) middelen in te zetten voor extra uitvoeringskracht (genoemd in Bunschoten).

Tips uit de praktijk: zo werk je beter samen

De interviews leveren ook concrete tips op die helpen bij het vormgeven of aanscherpen van de samenwerking:

- Wees bewust van voorgeschiedenis en dynamiek tussen partijen. Negatieve ervaringen kunnen leerpunten zijn; investeer gericht in vertrouwen (Breda).

- Bepaal eerst de positie van het sportplatform in relatie tot clubondersteuning: wat voor type platform ben je (of wil je zijn)? (Hoeksche Waard en Gouda).
- Blijf dicht bij sportaanbieders: organiseer bijvoorbeeld (maandelijkse) vergaderingen bij een sportaanbieder en start met: wat gaat goed, waar zijn ze trots op, en welke vragen leven er? (Eindhovense Sportraad).
- Deel successen structureel. Dat vergroot draagvlak en herkenbaarheid (Leusden).

Wat levert het op?

De eerste ervaringen wijzen op drie opbrengsten:

- Lokale sportplatformen brengen vaak bevlogenheid, netwerk en nabijheid: ze staan dicht bij verenigingen en kunnen schakelen tussen gemeente, loketpartners en sportaanbieders.
- De verbinding tussen loketten en sportplatformen krijgt al op meerdere plekken vorm, maar is op veel locaties nog in ontwikkeling.
- De meeste toegevoegde waarde zit vaak in rollen als facilitator en belangenbehartiger, met daarnaast (waar passend) coördinerende en uitvoerende bijdragen.

Ondersteuning beschikbaar

Vanuit Sportakkoord II is procesbegeleiding beschikbaar om de samenwerking tussen sport- en beweegloketten en lokale sportplatformen verder te versterken. Dit kan worden aangevraagd in overleg met de adviseur lokale sport.

Vragen? Mail naar lokalesportplatformen@nocnsf.nl.

Meer weten over sport- en beweegloketten? Neem contact op via sportloket@nocnsf.nl.